

„Primorec“

izhaja vsakih štirinajst dni vsak drugi torek in stane po pošti ali na dom pošiljan za celo leto **80 kr.**; za tuje drž. več poštni stroški.

„Soča“ z „Gosp. Listom“ in „Primorcom“ stane na leto 5 gld. 20 kr. — Uredništvo in upravištvo je v Gosposki ulici št. 9

Primorec

Oglasi

se plačujejo za tristopno petit-vrsto:

enkrat . . . 8 kr.

dvakrat . . . 14 „

trikrat . . . 18 „

večkrat po pogodbi.

Vsa plačila vrše se naprej. — Posamične številke se prodajajo po 3 kr.

Rokopisi se ne vračajo.

Izdajatelj in odgovorni urednik A. Gabršček. — Tiska „Goriška tiskarna“ A. Gabršček (odgovoren Josip Krmpotić).

„Primorec“

izhaja na 8 takih straneh vsakih 14 dni redno vsak drugi torek in stane za vse leto

le 80 kr.

Prinaša vedno toliko novega berila, da si ga morejo s pridom naročiti „Sočini“ naročniki.

Letos se je več nego podvojilo število naših naročnikov, ali v kljub temu jih še ni toliko, da bi mogli pokriti vse stroške, kajti listič je prav obširen za ubornih 80 novčičev na leto. Zato priporočamo dosedanjim naročnikom, da bi širili ta listič med svojimi znanci, saj je cena takó nizka, da jo zmore tudi najrevniša slovenska hiša.

koliko je žrtvovao biskup Štrosmajer. Imao je hrvatski narod i prije slavnih sinova. S ponosom u srcu, a sa suzom u očima govori on o svojim Zrinovićima, Karlovićima, Bakaćima itd., ali od svih njih skupa nije imao hrvatski narod tolike koristi, koliko je ima od biskupa Štrosmajera. Junačka djela junačkih desnica pošla su u korist tudjincu, koji nam se danas za to ruga; umna i blagotvorna djela Štrosmajerova ostaju u narodu, dižu narod, raznose mu ime po celoj Evropi — a tudjinac ih ne može oteti niti utamaniti, pa s toga zazire o njih kao djavo od tamjana. S toga i „Hrvatski Branik“ stupa danas skromno pred vedro i sijajno lice Štrosmajerovo, pak mu skromno ovako častita: Slavni veliki biskupe! Svemogućí Bog, koji Ti je dao, da si eto navršio osamdesetu godinu života svoga neka usliša molbe naroda hrvatskoga, te Ti pokloni još toliko godina života, da budeš mogao domovinu si vidjeti na pragu sretne budućnosti. Jer kad bi Ti oto doživio, sigurno bi nam kao i starac Šimun zavapio: Gospode, sad odpusti slugu svogu!“

Deželni zbor goriški.

Šesta seja 29. jan. ob 5. pop.

Deželni glavar otvori sejo in se spominja v toplih besedah umrlega poslanca Mahorčiča. Zbor poslušá ta govor stojé. (Glej natančneje med domačimi novicami). — Odobri se zapisnik poprejšnje seje.

Posl. Grčca stavi ta-le nujni predlog: „Visoki deželni zbor!“

Predlagam, naj visoki deželni zbor sklène takó-le:

Deželnemu odboru se naroča:

1. da v sporazumljenju s prečastitim knezo-nadškofijskim ordinarijatom poskrbi, da se bodo učenci deželne kmetijske šole v letu 1895. poučevali v verstvu vsaj po dve uri na teden v vsakem izmed dveh oddelkov;

2. da nagradi vsakega izmed dveh veroučiteljev s sto goldinarji, ki se mu devajo s tem na razpolago;

3. da poroča v prihodnjem zasedanju deželnega zbora, kako je izvršil to nalogo.

V formalnem oziru predlagam, da se izroči ta predlog finančnemu odseku.

V Gorici, 29. januarja 1895.*

Predlaga, naj se ta predlog obravnúje potom nujnosti. Proti nujnosti se oglási dr. Pajer. Pravi, da poučevanje v krščanskem nauku je cerkvena reč. Ako bi bilo to poučevanje res takó živo potrebno, bi se bila že oglašila cerkvena oblast. Sicer mu je pa znano, da se verstvo že poučuje, za kar sta se ponudila brezplačno dva gospoda. Jeden se je celó izjavil, da ne sprejme nikake nagrade. Iz teh razlogov ne spozna potrebo nujnosti in bo glasoval proti.

Pajerju odgovarja obširneje dr. Gregorčič, da nujnost je utemeljena, ker gre za to, da se za celo leto poskrbi krščanski nauk. Kmetijski šoli sta deželna zavoda in tu je prvi poklican deželni zbor, da o tem določa. Začasno je sicer poskrbljeno za verski

pouk, ali jeden gospodov komaj čaka, da deželni zbor dovoli plačilo, za katero bi se dobil drug duhovnik za poučevanje. In tu bi dežela ne smela gledati na ta mali znesek.

Na to je bila nujnost odklonjena z 10 laškimi glasovi proti 9 slovenskim. Predlog pride torej v obravnavo po navadnem potu.

Slediti interpelaciji župnika Grčca in dr. Gregorčiča, kateri smo ponatnuli doslovno na drugem mestu.

Vladni zastopnik vitez Bosizio odgovori na interpelacijo župnika Grčca tako-le:

„Na interpelacijo, ki so jo stavili gg. Blaž Grčca in tovariši v seji dne 15. t. m. zaradi zapisnikov, sestavljenih v nemškem jeziku o volitvi volilnih mož za dopolnilno volitev jednega deželnega poslanca, si štejem v čast, odgovoriti takó:

Ze iz tega, da se je zapisnik o volitvi poslanca samega sestavil slovenski, se razvidi, da vlada ni dala volilnim komisarjem posebnega povelja, pisati volilne zapisnike v nemščini; to se je zares storilo le vsled dosedanje stare navade, zoper katero ni bilo nikoli nikakih pritožb. Njih vsebino pa so volilni komisarji razkladali v slovenskem jeziku in to tudi v krajih Čepovan in Lokovec, navedenih od gospodov vprašalcev. Dalje se omenja, da je v zmislu §. 31. deželnega volilnega reda dolžnost volilne komisije, ki je stavljená iz občinskega predstojništva in iz volilnega komisarja, napraviti volilni zapisnik; torej ni volilni komisar gledé njega edino odgovoren, kakor gospodje vprašalci tolmačijo o njem. — Sicer si pridružuje namestništvo, naročiti volilnim komisarjem, naj pazijo na to, da se pišejo tudi zapisniki o volitvi volilnih mož v onem jeziku, ki ga bode določila volilna komisija sama.“

(Ta odgovor naj si dobro zapomnijo naši možje na deželi. Od njih je odvisno vse! Torej pozor!)

Preide se na dnevni red. Zbor izroči pravnemu odseku Gregorčičev predlog o premembí deželnega volilnega reda, odkloni pa predloga o premembí mestnega statuta goriškega in volilnika za kupčijsko zbornico, kajti vsi Italijani so glasovali proti. (In to so „liberalci!“) — Sprejme se po nujni obravnavi resolucija poslanca Dottorija, naj deželni zbor čim prej pošlje utemeljeno spomenico visoki vladi proti znižanju uvozne carine na francoska vina. — Sledé razna poročila peticijskega odseka, ki so za javnost manjše važnosti. Ob 7. uri je seja končana. (Poročilo ob 5. seji glej zadaj.)

Goriške novice.

Mnogi naročniki se niso plačali teh ubornih 80 kr. za tekoče leto, a nekateri dolžujejo celó za lansko leto. Naročnina je takó majhna, da bi nikdo ne smel zaostajati in čakati, da ga moramo še le opominjati na njegovo dolžnost.

Zopet bo zvonilo! — „Soča“ je odprla svoje predale dvema dopisnikoma, ki imata kaj različne nazore o dobrih zvonovih. Jeden hvali zvonarja Broilija, drugi pa Samasso. Uredništvo je ostalo nepristransko in je pustilo obema dopisnikoma prosto roko. Mnogim čitateljem je bilo že preveč tega zvonjenja, in nekateri hudomušneži so baje poslali zadnji petek nekemu drugemu listu brzojavko: „Današnja „Soča“ nima več zvo-

Vladika Strossmayer

je obhajal učeraj svoj 80. rojstni dan. Ob tej priliki so bile misli slehernega zavednega Slovana doli v Djakovu, ki je dočakalo ta srečni dan, ko je prvi Jugoslovan obhajal osemdesetletnico rojstnega dne. Vsako rodoljubno slovansko srce je pa molilo k Vsemogočnemu, naj bi se dolgo ohranil pri dušni in telesni moči tega duševnega velikana, našo zvezdo vodnico k božji sreči, naš uzor katoliškega in slovanskega moža. Ni dvoma, da je imel zadnje dni brzozjavni urad v Djakovu mnoge posle s presrčnimi častitkami, polnimi najglobokejšega spoštovanja in vroče ljubezni do Njegove Prezvzišenosti. Tudi iz Gorice je dobil slavni mož, kolikor nam znano, dve brzozjavni častitki. Čitalnica svojemu članu in uredništvu „Soče“.

Če tudi morebiti z Goriškega ni šlo mnogo brzozjavk v Djakovo, vendar so te dneve vsa zavedna slovanska srca ob Soči, od koroških planin do Adrije, soglasno z ostalimi Slovenci in Slovani prosila milostno nebó, da bi prevzvišeni vladika sam dokončal bogato žetev svojega uzornega delovanja za cerkev in narod.

„Primorec“ kot tolmač te ljubezni, tega globokega spoštovanja in občudovanja pa vsklika: Na mnogaja ljeta! Slava velikemu vladiki Strossmayerju!

* * *

„Hrvatski Branik“ v Mitrovici piše ob tej priliki med drugim i to-le:

„Hrvatski narod — možemo mirne duše reći — nije imao nikada tolikoga dobrotvora, kako ga je stekao i kako ga ima u biskupu Štrosmajeru. To bi imali zapamtiti osobito oni, kojima je danas vlast u rukama. Neka slobodno prolistaju poviest hrvatskoga naroda i pobroje sve banove, sve biskupe i sve velikaše, te onda neka pokažu ma i jednoga, koji bi samo do polovice bio jednak velikomu biskupu, koji bi samo makar i do polovice žrtvovao toliko toga na žrtvenik domovine,

nenja v svojih predalih". — Ali zopet bo zvonilo! Na dolgi dopis iz Gorice se je oglašil dopisnik iz hribov, ki hoče imeti za svoj odgovor celo — prilogo. In to se tudi zgodi, saj tiskarni dobro pride par petakov v sedanjih slabih časih. Naslov bo takó velik, da vsakomur pade takoj v oči. Komur je torej zoperno to zvonjenje, naj odloži prilogo iz rok, pa ga ne bo slišal. — Zopet bo torej zvonilo!

Iz Gorice piše prijatelj našemu listu: „3. t. m. zbrala se je skoraj vsa mladina goriske aristokracije pri c. kr. namestniškem svetovalcu, cesarskem komorniku g. Al. Bosisiziju, na ples. Prostori obsežnega stanovanja so bili napolnjeni plesalcev in plesalk v krasnih kostumih. Preddvorana je bila pretvorjena v mali cvetličnjak in vsi drugi prostori prav ukusno prirejeni in ozaljšani. Preblagorodna gospa soproga ni le umela prirediti prostorov, ampak tudi skrbeča za to, da so se toliko plesalci kakor gledalci vsak po svoje razveseljevali in uprav presenečeno zadovoljni zapustili odlično družbo.

Diplom za novega častnega uda „Slovenske Čitalnice“ v Gorici, pesnika g. S. Gregorčiča, je dovršen in za nekaj dni izpostavljen v bralnici Čitalnice. Delo je zares ukusno, kakor se spodobi takemu možu. Izgotovil ga je znani naš risar g. J. Feigel. Kdor ima priliko, naj si ogleda to lepo delo.

Deželni zbor je imel zadnjo (sesto) sejo danes teden, a še danes ne vemo pa niti tega, ali bo sploh še kaka seja ali ne. To bo zavisno od posvetovanja slovenskega kluba, ki bo imel sejo danes popoldne.

„Soča“ je namenoma molčala o tem, kar se godi zadnji čas za kulisami, da bi se kdo ne utegnil izgovarjati na „Sočo“, da je ona s svojim govorjenjem škodila ugodnemu uspehu. Naši čitatelji vedó, koliko neprijetnega posla smo že imeli s tajnostimi za kulisami. — Ali tudi laški listi molčé o vsem, kar se godi za kulisami — in tudi to se godi le namenoma, kajti dokler ni vse končano, ni modro, ni politično, da izblebamo vse, kar vemo in česar ne vemo.

Ali vsi naši listi se niso držali tega načela, kar je sicer njihova reč. Vsled tega je marsikaj prišlo v javnost kar po našem mnenju še ni bilo umestno, razbobnati po svetu. Zato moremo danes tudi mi reči par besedic o zakulisnih borbah med obema strankama.

Čitateljem našim sta znana furlanska načrta za namakanje trziške ravani (Agro Monfalconese, ki se vleče že 22 let) in tramvaji na par iz Gorice v Furlanijo. Ali slovenski poslanci ne morejo nikdar privoliti tem zahtevam v taki meri in obliki, kakor so želeli Furlani. In ker se je dalje pokazalo, da italijanski poslanci se ne smatrajo vezane po odsekovih sklepkih, ako jim pozneje ne pritrđi klub, zato so slovenski poslanci prišli do konečnega spoznanja, da po dosedanji poti ni več mogoče ostati v deželnem zboru poleg tovarišev s tako čudnimi nazori. Zató je dal slovenski klub deželnemu glavarju danes teden izjavo, v kateri naznanja, da se ne udeleži sej niti v odsekih niti v zbornici, dokler nista oba kluba popolnoma sporazumljena o vsem, kar ima priti na dnevni red.

Na to so pričela posvetovanja in pogajanja med obema kluboma. Slovenski klub zastopajo dr. Gregorčič (preds.), grof A. Coronini in vit. dr. Tonkli; laški klub pa dr. Pajzer (preds.), dr. Venuti in vitez Dottori; predseduje pa sam deželni glavar. Doslej je imel ta odsek že tri posvetovanja, umes sta imela pa toliko sej oba kluba, ali do danes ni še konca. Italijani so popustili le tramvaje, o „Agru“ se pa niso še odločili. Dr. Gregorčič in grof A. Coronini sta stavila primerne nasvete, o katerih se sučejo zdaj posvetovanja. — V petek je bil v Gorici sam namestnik Rinaldini, da bi pospešil dogovarjanje, a zdí se, da ni dosegel svojega namena.

Popoldne bo imel sejo slovenski klub, ki se najbrže konečno odloči za neke korake, ki bodo odločevali o usodi našega deželnega zbora. O vsem tem homo poročal morebiti že v petek v „Soči“.

Dr. Jos. Stanič se je preselil 1. t. m. stalno v Gorico. Stanovanje in pisarno imá

v I. nadstropju bivše gostilne „pri zlateg levu“ v Gosposki ulici.

Dobro došel! Kdor potrebuje in hoče Slovenca, naj se obrne do njega!

Vreme v Gorici je zopet krasno. Snegu je povsod veliko, a v Gorici ga imamo le toliko, da vemo kakšen je. Mraza ni skoro nikakega. —

Služabniki v Gorici priredé plesno zabavo v soboto 9. t. m. v „Sokolovi“ dvorani „pri zlateg zvezdi“. Odbor je prepustil svoje prostore proti primerni odškodnini. Lična vabila je izdelala naša tiskarna. Poseben odbor je vabil učeraj in danes vso bolj znano gospódo na ta ples.

Iz Cerčna nam poročajo, da občni zbor tamošnje „Narodne Čitalnice“ je izvolil soglasno in z oduševljenjem častnim članom državnega in deželnega poslance veleč. g. dr. Gregorčiča. — To društvo je imelo lani 100 članov in 555 gld. dohodkov. Predsednik je g. Vek. Ravnikar, podp. preč. g. Iv. Murovec, tajnik g. Ant. Kosmač st., blagaj. M. Sedej; odborniki gg. F. Kokele, I. Štucin in F. Močnik.

V Šempasu so priredili župljani na večer 3. t. m. bakljado preč. g. župniku in deželnemu poslancu Blaziju Grči povodom njegovega 49. rojstnega dne. Posamični govorniki so častitali g. poslancu v imenu župnije, občine, volilcev, bralnega društva, učiteljstva in šempaskih mladeničev. — Dal Bog delavnemu možu še 49 let življenja, dušnega in telesnega zdravja!

Na Srpenici je umrla v nedeljo ob 7. zjutraj znana gospa Terezija Ostan rojena Malič (Dorjevka) v 71. letu starosti. Pogreb je bil danes ob 9. zjutraj.

Tržne cene. — Kava santos 150 — 152. sandomingo 168, java 168, cejlon 185, moka 195. — Sladkor 30. — Špeh 52-56 — Maslo surovo 60. kuhano 80 — Petrolj v sodu 18½, v zaboju 575.

Moka št. 0 gld. 12-30, I. 11-70, II. 11-30, III. 10-70, IV. 10-30. — Tursica navadna 7-10 do 40, činkvantin 7-50. — Oves 7 gld. — Otrobi debele 4-60, drobne 4-50.

Uradni pečat pri naših sodiščih je še vedno laški tudi za slovenske spise. Na pritožbo našega urednika v tem oziru še vedno ni odgovora. Opozarjamo na to naše gg. poslance, kajti znana ministerska naredba zapoveduje tudi slovenske uradne pečate.

Prva blamaža. — V članku „Predznost laških in židovskih odvetnikov“ smo povedali, da so se pritoževali ti modri gospodje pod št. 23. svojega „kokodakanja“, da je sodnik skvaril (!) priimka Zniderecig in Zaccaria v Žnidarčič in v nečistljivi Caharija, za kar naj bi pravosodni minister zgrabil sodnika. — Ali čujte smolo! V isti zapuščinski zadevi je bila te dni nova obravnava, pri kateri so bili navzoči tudi trije ali štirje laški odvetniki, med temi tudi dr. Golopp, ki je čital pri zborovanju odvetnikov ono famozno poročilo. Sodnik je poprašal g. Žnidarčiča, kako se prav za prav piše, a ta je odgovoril s pozdignenim glasom: **Žnidarčič.** Laški in čifutski odvetniki so pogledali sramožljivo po nosu, kakor bi jih polila kurja polt. Zastopnik g. Urše Caharija je pa odgovoril, da se ta piše Caharija in ne „Zaccaria“, tudi ne z začetnico „Z“, ampak s „C“. — Odvetniki so nagnili glave še niže, le dr. Colombo je hotel več vedeti nego brat in zastopnik odsone g. U. Caharija, trdeč, da se ona piše s „C“.

To ni prva blamaža, kajti tej bodo sledile še druge, a najhujša bo gotovo tista, ko jim minister da razumeti primernim načinom, najga ne nadlegujejo s svojo — nevednostjo.

Radodarni doneski. — Za „Slogine“ zavode je došlo nadalje: — Neka gospa 50 kr. — Gosp. Sim. Rožanc v G. 1 gld. — Gosp. P. M. 3 gld. — G.čna J. Jež v Tolminu prejela na Silvestrovo za svinčnike 1 gld. 61 kr. — Gosp. Jericijo Zdravko v G. 20 kr. — Ajdovski krokarji, praznujoči imendan našega Janezka, zložili 2 gld. — G.čna Josipina Šlunder v Kobaridu nabrala 4 gld. 58 kr. pri zborovanju kobariske Čitalnice. — Č. g. Jos. Štrancar v Kamnjah

5 gld. — Gosp. Janez Lapanja, zemljemerec v Kobaridu, 1 gld. 60 kr. — Gosp. Janko Saunik na Dunaju 1 gld. — Č. g. Alfonz Poljšak, vikar v Š. Tomažu, 50 kr. — Preč. A. Berlot na Vogerskem 6 gld. — Narodna taksa v Ajdovščini 1 gld. — Gosp. Anton Lokar v Ajdovščini 5 gld. — Gosp. Franc Furlani v Carigradu 80. kr. — Krokariji v Mirnu pod geslom „Ne udajmo se!“ 40 kr. — V kavarni „Nazionale“ zbrali 20. m. m. prijatelji slovenske mladine 1 gld. 60 kr. — Gospa Eliza Seppenhofer v Gorici (zopet) 1 gld. — O priliki ugodne rešitve učiteljskih pravic 2 gld. — Četvorica v farovžu v god sv. Antona na Kobariskem 3 gld. 25 kr. — Gosp. Leop. Belja v M. Žabljah ostanek naročnine 30 kr. — Županstvo v Črničah donesek za l. 1894 deset gld., za l. 1895 pa dvajset gld., skupaj 30 gld. — Gospa Marija Lokarjeva v Ajdovščini je poslala 5 kron 40 vin., katere so zložile v prijetnem popoldnevu gospe odbornice ajdovske ženske podružnice sv. C. in M.

Po položnicah pošne hranilnice je dalje došlo:

Udje bralnega društva v Selu zbrali po občnem zboru 4 gld. 80 kr.; k tem je dodal preč. g. Jos. Sovdat, župnik v pokoju, 3 gld. — Č. g. Štefan Kerkoč v Lokavcu 6 gld. — S. Tugomil v S. 4 gld. — Gosp. Valentin Pregelj, c. kr. profesor v Dubrovniku (Dalmacija), zbral med tamošnjimi rodoljubi 18 gld. (Živeli prijatelji naše mladine ob Soči tam doli v daljnem staroslavnem Dubrovniku!) — Tolminski stari gardisti in gardistinje v veseli družbi 5 gld. 73 kr. — Kobariški puntarji pri igri „Bum“ 2 gld. 32 kr. — Narodnjaki pri kosilu v Ajdovščini 1 gld. — Gosp. Franc Strel v Kamniku 50 kr. — F. F. na Nabrežini 50 kr. — Pri občnem zboru „Bralnega društva“ v Sv. Križu nabral A. V. 3 gld.

Od kar smo zadnjč razposlali v „Soči“ položnice, prišlo je po njih 324 gld. — To je pač veselo znamenje o veliki požrtvovalnosti našega naroda. Čast takemu rodoljubju. Bog živi prijatelje slovenskega napredka v srcu lepe dežele goriske — v naši Gorici.

Goriška „Legina“ podružnica je imela 27. jan. letno zborovanje v mestni dvorani; navzoč je bil tudi zupan dr. Venuti. Dr. Codermatz (ali Codromatz, — Kodermac, kaj je prav g. Colombo?) je prečital obširno poročilo — polno lepih fraz, drugače pa pridno sestavljeno. Iz njega izvemo vse, česar — nam je treba. — Denarničar Giovanni Perinzig (Perinzieh, Perinsich ali Perinčič? Uboga Italija s takimi priimki!) je čital svoje poročilo, iz katerega posnemamo, da podružnica je imela 2012 gld. 59 kr. dohodkov, a med temi le 212 gld. 57 kr. udnine (851 udov po 25 kr.). „Corriere“ je nabral 882 gld. 35 kr. („Soča“ za Slogine zavode nad dvakrat toliko). — Zabavišče pri soškem mostu je stalo 723 gld. 80 kr., ono v Podgori pa 1255 gld. 70 kr.; samo za opoldansko kosilce otrokom so izdali 236 gld. 52 kr. — Iz tega poročila je razvidno, da požrtvovalnost med Slovenci je veliko večja nego med Lahi. Toda pomisliti nam je, da za Lahe skrbi goriško mesto v veliki meri s slovenskimi groši, zato jim ni treba večje požrtvovalnosti. Oni imajo vsega v obilni meri! „Legina“ je le za to, da lovi — slovenske otročiče, saj laški takó niso v prav nikaki nevarnosti. To dejstvo nam bodi v spodbuj, da ostanemo tudi zanaprej enako požrtvovalni, kakor smo bili doslej. V delu, v požrtvovalnosti je naš spas, naša prihodnost. Ne strašimo se truda in znoja, kajti plačilo nas čaka v obilni meri v — hvaležnih srcih naših potomcev!

Znanstveno predavanje v nemškem jeziku je imel danes teden v hotelu „pri pošti“ g. vitez Bolle, vodja goriškega kemiškega poskušališča, o svojem potovanju v Kino in Japan, kamor je šel po nalogu naše vlade.

La direttissima. — Naši Furlani so gojili srčno željo, da se furlanska železnica podaljša čez mejo do prve laške postaje San Giorgio di Nogaro. S to železnico bi bili zvezani z materjo Italijo in še le ž njo upajo, da na furlanski železnici ne bodo vlaki praz-

ni tekali od Tržiča do Červinjana. — Zdi se, da ta želja se jim izpolni. Italijanska vlada je že dovolila beneški železniški družbi, da sme zgraditi železnico od postaje San Giorgio di Nogaro do avstrijske meje. Ako se to zgodi, je baje zveza s Červinjanom le še uprašanje časa in — direttissima bo s tem gotova

† **Alojzij Fabiani.** — Že več časa smo pričakovali novice o smrti preč. g. biljanskega župnika Alojzija Fabianija; zadel ga je bil namreč kap. — V sredo večer nam je pa došlo poročilo, da blagi gospod je mirno zaspal v Gospodu istega dne ob 10. zjutraj. — Pokojnik je bil rojen v Kobilju 1. maja 1818., posvečen pa 24. sept. 1843. Blag mu spomin! Mir njegovi duši!

Pri tej priliki se je primeril čuden, žalosten slučaj. Ko je izvedel pokojnikov brat Franc, ki ima tudi že 85 let, za bolezen bratovo, prihitel je v Biljano, a tudi njega je zadela kap in vsak čas pričakujemo poročila, da se je tudi on preselil v boljše življenje. Pač čuden slučaj!

V Tržiču sta se razsula dva železniška vozova; v jednom je bilo več sodov vina, katero je odposlal neki goriški trgovec in ki je baje vse izteklo na tla. Jeden sprevodnik je bil močno ranjen.

Drobiž. — Hudournik Štjajak pri Kobaridu je narastel vsled dežja in opustošil sosednje njive. — Plazovi snegu na Matjurju so naredili veliko škodo; vzeli so seboj več senikov, ki so bili polni. — Umril je č. g. J. Tomšič, vikar v Levpi, pri usmiljenih bratih v Gorici. V Levpi je zapustil trajen „spomin“. — Na Kostanjevici je bilo obhajanih lani okoli 22.000 ljudi.

Netočna novica zašla je iz Gorice v razne liste in učerajšnji „Narod“ ima o tem celó uvodni članek. Slovenski poslanci namreč niso še zapustili deželnega zbora, ali utegne se to zgoditi. Konečen dogovor se bo vršil danes popoldne.

Odlikovanje. — Presv. cesar je podelil mons. Štefanu Bensa viteški križ Fran-Josipovega reda. — Enak red je dobil inženir J. Lij Dreossi, ki je v družbi z Jakobom Antonellijem meril furlansko železnico in razne tramvaje. Zadnji je dobil naslov stavbenega svetnika.

Šala ali resnica? — Raznesla se je vest, da srbski razkralj Milan „Slavni“ je kupil neko vilo na cesti Franca Jožefa v Gorici. — Drugi so dostavili k tej novici še lepšo, da je namreč pristopil k „Čitalnici“, a pri „Goriškem Sokolu“ da mu je že zagotovljeno mesto četovodje in predtelovadca.

V Gorici je umrl v sredo mestni računar g. Josip Bresca v najlepši možki dobi 41 let. Pogreb je bil učeraj popoldne. V svojih poslih je bil baje jako vešč mož in skrben uradnik.

Cerkveno petje v Gorici. — V „Soči“ smo že velikokrat govorili o silno slabem cerkvenem petju v Gorici. Razni dopisniki so enako tožili, zlasti naš sotrudnik v hribih, ki je nedavno pisal o „cecilijanskem petju“. Tudi pri raznih zborovanjih „cecilijanskega društva“ se je naglašala potreba, da bi mesto moralo dajati deželi v tem pogledu lepe vzglede, ne pa do skrajnosti slabih.

Učeraj je umrl znani stari organist g. Zei. Zdaj je čas, da se merodajni krogi zgamejo in da pokličejo na njegovo mesto moža, ki bo kos svoji nalogi. — Čujemo pritožbe, da ni dobiti dobrih pevcev. Ničev izgovor! Zakaj jih je bilo vedno dosti pa pod pokojnim Pircem in Majlingom? — Iz dobro poučenega vira moremo trditi, da nekateri pevci bi radi celó v cerkvi uganjali politiko in zato se branijo — dobrega naraščaja. Skrajni je čas, da se nekaj stori v tem pogledu.

„Slogini“ zavodi. — 25. januarja je nadzoroval deželni šolski nadzornik, gospod Anton vitez Klotič-Sabladoski, pet-razredno ljudsko šolo društva „Sloga“ v ulici Barzellini. Mudil se je v vseh razredih po več časa, skupaj 3 cele ure. Da je natanjko pregledal celo uredbo zavoda, nam ni treba omenjati, kajti deželnemu šolskemu nadzorniku, ki nadzoruje že 25. leto ljudske šole, gotovo se

ne more kaj prikriti, oziroma, da bi bil prezrl kak važen moment pri učbi, didaktiki ali odgoji.

Po dovršenem nadzorovanju se je izrazil zelo laskavo o zavodu v obče. Ugajale so mu šolske sobe, ki so popolnoma postavno prirejene, jako svitile, snažne, prijazne, zračne, preskrbljene z ventilatorji in na popolno mirnem kraju.

Iz točnih, jasnih odgovorov otrok se je prepričal, da učiteljsko osebje vrši svojo nalogo vestno in pošteno, da otroci — če tudi od revnih delavcev in večina ubogih roditeljev — dobivajo tu zdravo in tečno dušno hrano. — Pohvalil je učiteljstvo, da spretno in pravilno postopa, da šola popolnoma dosega predpisani smoter v vseh razredih. Da se postopa po učnih načrtih, je dokazalo to, da so deklice najvišjega oddelka prav gladko in v pravilnem jeziku odgovarjale iz zemljepisja. Pri nemščini — govoreč izključljivo nemški — so sprctno in gladko pripovedovale več koščekov iz spomina, odgovarjale pravilno in točno na precej težka slovnična uprašanja. Konečno so zapele dvoglasno „Želje“, ubrano in čisto. Tudi v otroškem zabavišču je bil zadovoljen. Pogledal je tudi nekoliko risarij obrtne nadaljevalne šole.

Upamo, da se je g. deželni šolski nadzornik prepričal, kako potrebna je slovenska ljudska šola, ker od 400 otrok bilo bi brez te gotovo 300 popolnoma brez učenja in vzrastla bi mladina sama sebi in društvu v nadlego; tako pa upamo, da je „Sloga“, če ne vseh, gotovo veliko večino otrok rešila pogina.

Naj se omenimo, da v spodnje razrede hodijo le domači otroci, v poslednja razreda, posebno v dekliski razred, pa hodi več deklic z dežele, kjer dobivajo obširnejšega pouka, nege jim ga nudi domača šola, kakor tudi v namen, da jim bo mogoče neposredno prestopiti v c. kr. izobraževališče — kamor prihaja vsako leto več učenk te šole. Minolega leta n. pr. je bilo 5 učenk te šole sprejetih v izobraževališče.

Pri tej priložnosti ne moremo zamolčati svoje goreče želje — da bi se čim hitreje osnovala kaka višja dekliska šola v Gorici, ki nam je za narodni obstanek in napredek tako potrebna, kakor vsakdanji kruh. — Potreba nam je pa tudi dobre meščanske šole, kakor je že predlanski „Slogin“ občni zbor soglasno sprejel resolucijo v tem pogledu. Naj bi merodajni krogi začeli premišljevati o tem, kakó bi se dala ustanoviti kaka taka šola.

Zanimiva razsodba za tiskarje. — Visoko c. kr. kasacijsko sodišče je izdalo te dni razsodbo, ki je jako razveselila vse tiskarje v Avstriji, presenetila pa državna pravdnštva, v prvi vrsti pa naše v Gorici. — Znano je častitim čitateljem, da je „Rinnovamento“ ponatisnil neko razsodbo z razlogi vred o zaplembi nekega umišljenega „zaljubljenega pisma“ nekega visokega dostojanstvenika. Ker je bilo v razlogih ponovljeno skoro vse, radi česar je bil list zaplenjen, je državno pravdnštvo zaplenilo tudi to razsodbo, ob enem pa zatožilo urednika in tiskarja, da sta se pregrešila proti §. 24. tisk. zak., ki prepoveduje: ponatiskovati zaplenjene sestavke. Urednik je bil obsojen na tri tedne zopora in 100 gld. globe, tiskar pa na pet dni zopora in 15 gld. globe. Pritožil se je edino le urednik. Ali kasacijsko sodišče je na predlog generalnega drž. pravdnštva odklonilo ta utok, razveljavilo pa je iz svoje volje oni del razsodbe, ki se je tikal tiskarja. Dvorni svetnik dr. Schrott (generalni drž. pravdnik) je namreč izrekel načelo, da tiskar kakega časopisa se more kazenski preganjati zaradi pregreškov in prestopkov (celó v slučajih veleizdaje) le tedaj, ako ni naznanil urednika in izdajatelja, ali če ni predložil cenzuri dolžnih iztisov. Najvišji sodni dvor je soglašal s temi nazori in oprostil tiskarja, dasi se ta ni pritožil. — Naravno, da je ta razsodba jako razveselila vse tiskarje, kajti dosedanje tolmačenje tiskovnega in kazenskega zakonika jim je silno obteževalo stališče.

Volitve v Šempasu. — Zadnje občinske volitve v Šempasu je razveljavilo namestništvo na utok g. Jos. Faganela, ki pa zdaj leži na smrt bolan. Nove volitve bodo 11, 12. in 13. februarja.

Danes nam je došlo poročilo, da je g. Faganelu bolje.

Iz Dolenje Vrtojbe. „Pri nas so prav krasno popravili skladovno cesto. Kjer je bila nevarnost, so zidovje posuli ter cesto razširili. Neko stransko pot v Gorico „Klanec“, kjer je zaostajala voda, so prav lepo popravili. Posestniki in rokodelci, ki hodijo tod v Gorico, so prav zadovoljni ter izražajo največjo hvaležnost toliki skrbnosti“.

Napad na slovenskega obrtnika. — Nemški priseljence v Ljubljani, neki Paul Semmann, ki ponuja slovenski duhovščini neke sveče, čutil je potrebo, da se je spravil na našega svečarja g. Jerneja Kopača, opravlja ga pri č. duhovščini, da njegove sveče niso iz pristnega voska. V „Slovenu“ je priobčil celó spričalo nekega „kemika“ Krapitscha, ki je baje našel, da Kopačeve sveče niso iz pristnega voska. Ali čujte smolo! Uradna preiskava pri c. kr. kemičnem poskušališču je pa dognala, da v pravitistih svečah, katere je preiskoval Krapitsch, ni nikake primesi, namreč da so iz pristnega čebelnega voska. Konečno besedo bo govorilo sodišče. Ne dvomimo, da g. Kopač zmaga na vsej črti, kajti njegova poštenost je znana vsakomur, ki je kdaj občeval z njim.

Umril je tudi g. Franc Fabiani, o katerem smo poročali zadnjič, da ga je doletela kap, ko je prišel k bolnemu bratu v Biljano. Naj v miru počiva!

Prazgodovinska grobišča. — Znani učeni raziskovalec g. dr. Pavel pl. Marchesetti, ravnatelj tržaškemu prirodoznanskemu muzeju, je poročal v nedeljo v znanstvenem društvu „Adriatica“ o svojem izkopavanju prazgodovinskih grobov pri Sv. Luciji. Doslej je razkril 5800 grobov. Toliškega števila ni dosegel še nijeden raziskovalec.

Iz Komna. — Neki delavec v Gasparijevem mlinu je našel v soboto okoli 10. zvečer na cesti proti Gorjanskemu kamnoseka Jožefa Kukanja iz Malega dola zmrzlega in nezavestnega na tleh. Naložil ga je na ratne in prinesel ga v Komen, kjer so ga po velikem trudu z ribanjem pripravili k zavesti in rešili gotove smrti.

Štiri interpelacije. — Poslanci Rojic, Gregorčič in Grča so stavili v deželnem zboru štiri interpelacije, katerih doslovno ne moremo priobčiti, ker so preobširne, prostora pa imamo malo. Zató ponatisnemo le uprašanja pri sklepu, ki slovejo:

A. Dr. Rojic vpraša:
1) Ali je upati, da se visoka c. kr. vlada v kratkem odloči za ozki ali široki tir železnice po vipavski dolini?

2) Ali hoče visoka c. kr. vlada potem zdato pripomoči, da se zgradi ta železnica?

Dr. Gregorčič vpraša:
1. Ali je visoka c. kr. vlada voljna skrbeti za razširjenje in boljše vzdrževanje državne ceste po soški dolini, kakor tudi za boljše cestno policijo?

2. Ali je voljna odstraniti nemudoma nevarnost, ki preti voznikom na Ovinku vsak dan huje?

Župnik Grča vpraša:
Hoče li visoka c. kr. vlada skrbeti za to, da bodo voditeljem matičnih knjig vsako leto naznanjeni k vojakom in c. kr. mornarici potrjeni mladeniči?

Isti poslanec vpraša:
1. Hoče li visoko c. kr. ministerstvo za pravosodje preiskati spredaj opisani dogodek pri c. kr. okrožnem sodišču v Gorici?

2. Hoče li visoko isto potrebno ukreniti, da se ne bodo pri c. kr. okrožnem sodišču v Gorici ponavljali prizori, ki so pripravi ljudstvo dražiti proti svojemu dušnemu pastirju?

3. Hoče li visoko c. kr. ministerstvo za pravosodje zabraniti ob nedeljah in praznikih zasliševanja pri c. kr. okrožnem sodišču v Gorici?

Nesreče v snegu. — Židovski „Extrablatt“ na Dunaju je prinesel v nedeljo sliko onih dveh nesrečnikov, ki sta našla smrt v snegu v Logu pod Predelom, o katerih smo natančneje poročali predzadnjič. Slika je le

izdelek domišljije, resnična pa ni. Židje razumejo „kšeft“!

Iz Kobarida, 22. jan. — Naša mlada mlekarica deluje nepričakovano dobro. Zdaj dobiva že nad tri kvintale mleka na dan. To število se pa še pomnoži, ker najboljši posestniki imajo zdaj le malo ali skoro nič mlečne živine. Izvedenci hvalijo naše mleko, da je nenavadno redilno; zato je tudi maslo iz te mlekarice jako mastno. Kdor potrebuje dobro maslo, naj se tedaj obrne do naše kobariske mlekarice.

Tudi naše sadjarsko društvo nam daje najlepše nade za prihodnost. V kratkem času svojega obstanka je že veliko storilo. Visoko poljedelsko ministerstvo mu je dalo 200 gl. podpore. Le čvrsto naprej!

† Rajmund Mahorčič

V soboto teden smo prejeli dve brzojavki iz Sežane in iz Trsta, ki ste naznanile, da je na predvečer ob 11. uri umrl deželni poslanec g. Rajmund Mahorčič. Ker so prejeli to naznanilo tudi deželni odbor in slovenski poslanci, se je hitro razširila ta vest po mestu. Istega popoldne so bili naročeni že razni venci, ki so se položili drugi dan na krsto v Sežani.

„Slov. Narod“ od ponedeljka je pisal: „Po dolgi mučni bolezni je v petek ponoči umrl vrl rodoljub, sežanski župan in goriški dež. poslanec, g. Rajmund Mahorčič, star šele 55 let. Pokojnik je bil dolgo vrsto let župan sežanske občine, deželni poslanec, načelnik cestnega odbora sežanskega in član okrajnega šolskega sveta. Posebno skrb je posvečeval materijalnim interesom svoje občine in si pridobil za razvoj Sežane in nje okolice neveljivih zaslug, sosebno kot načelnik cestnega odbora. Pri tem gospodarskem delovanju pa ni pozabil narodnih interesov. Uradoval je slovenski in svoj čas, kot član goriške trgovinske zbornice, se krepko potegoval za slovenske menične blankete itd., kar pač dokazuje, da je pri vsi zmernosti bil vendar odločen, kadar je šlo za koristi slovenskega prebivalstva. Globoki žalosti mnogobrojnih sorodnikov in vsega sežanskega okraja se pridružujemo tudi mi, ključ ob grobu vrlega slovenskega moža: Časten mu spomin!“

Tudi tržaška „Edinost“ je krasno pisala o pokojniku v dveh številkah zapored in popisala veličastni pogreb, ki se je vršil v nedeljo teden. Enako je storila zadnja „Soča“.

V zadnji seji deželnega zbora goriškega je govoril deželni glavar pri otvorjenju seje stojé stojéim poslancem v italijanskem jeziku takó-le:

„Častiti gospodje! Prihajam od groba, jedva zaprtega, v koji so položili truplo dragega in velecenjenega tovariša — Rajmunda Mahorčiča, ki je preminol dné 25. t. m. Bil sem pričujoč, ko se mu je izkazala zadnja čast in ginjenega srca sem zapazil, kakó udano mu je bilo ljudstvo, med katerim je živel, in kolika je žalost po njegovi prerani izgubi.

In to je lahko razumeti. Ker ga je vodila ljubezen do rojakov, posvečeval je svojo veljavno delavnost njihovu blagu, blagostanju svoje pokrajine; vračali pa so mu s teni, da so mu podeljevali vse častne službe, koje so imeli na razpolago.

Župan sežanski in predsednik okrajnega cestnega odbora — prišel je tudi v našo deželno zbornico, kjer smo imeli priliko, ocenjati njegove redke lastnosti, njegov odkrit in pošten značaj, vstrajnost njegovih namer in njegovega prepričanja, a ob enem tudi njegovo ljubeznjivo obnašanje in njegovo pomirljivo srcé.

Torej nam je njegova smrt prizadela pravo in občutljivo zgubo, nam osebno, ki smo se ponašali, imenovati ga svojega prijatelja, pa tudi razvoju javne stvari — in preverjen sem, gospodje, da o tej tužni priliki izrazite vsi radi z menoj svojo veliko žalost, koji izraz naj ostane v nevenljiv spomin zabilježen v zapisniku današnje seje.“

Po tolikih vsestranskih glasovih bilo bi

odveč, ako bi dodali le še eno besedo pokojniku v slovo. Zató: Mir njegovi duši! Žalostni rodbini pa daj Vsemogočni moč, da prenese hud udarec na tej nenadomestni izgubi.

Deželni zbor goriški.

Peta seja 25. jan. 1895. ob 5. zv.

Prečita in odobri se zapisnik prejšnje seje. Grof A. Coronini upraša deželnega glavarja, kaj je storil deželni odbor v dosego vipavske železnice? Deželni glavar odgovori v dosti gladki slovenščini, da deželni odbor je povsem rešil naloženo mu nalogo deželnega zbora: izprosil si je pri vladi predkoncesijo, izgotovil načrte, pregledal merjeno črto in zaslusal interesovane občine, na kar je vse skupaj izročil visoki vladi, ki pa doslej ni dala še odgovora, da si se je odbor pozneje opetovano obrnil do nje. — Dr. Rojic upraša deželnega glavarja, ali misli čim prej postaviti na dnevni red važno železniško uprašanje. Deželni glavar odgovori, da poročila nima še v rokah, a kakor hitro se to zgodi, bo njegova skrb, da ga postavi na dnevni red. — tó sledi Na interpelacija, katero smo nekoliko omenili na drugem mestu.

Na to podá dr. A. Gregorčič tri važne načrte zakonov, s katerimi se premeni volilni red za deželni zbor, za kupčijsko zbornico in mestni statut goriški. Dr. Gregorčič je temeljito proučil vse te zakone in potrebne preuredbe in sicer:

1. Prememba deželnega volilnega reda.

V tem načrtu zakona je izrečeno, naj bi imel volilno pravico v deželni zbor v skupini kmečkih občin in mest vsak polnoleten državljan, ki plačuje izraven davek ali ki ima sicer volilno pravico v občinski zastop. V skupini mest in trgov naj bi bilo vsako mesto, trg ali obrtni kraj tudi volišče. — Osnutek novega zakona je jako obsežen.

2. Prememba mestnega statuta goriškega.

V tem načrtu zakona sta dva paragrafa važna, ki sloveta: §. 1. Vsi avstrijski državljan, ki imajo v občinskem okolišu mesta goriškega kako hišo ali zemljišče, ali ki vršijo v njem samostalno kako rokodelstvo ali katero koli obrt, od katere plačujejo izraven davek, ali ki stanujejo v imenovanem ozemlju in plačujejo davek od drugih svojih dohodkov, so razen občinskih domačinov in meščanov mestni občinarji. Ako niso ne domačini, ne meščani občinski, imenujejo se občinski zadružniki. §. 2. Volilci v občinski zastop so, v kolikor jim ne nasprotuje katera v §. 32. imenovanega občinskega reda (statuta) navedenih izjem:

1. občinski meščani možkega spola;
2. med domačini in zadružniki tisti, ki pripadajo kateri izmed naslednjih vrst:
  - a) tisti, ki plačujejo kak izraven davek od hiše ali od zemljišča, ali od dela teh, ležečih v občinskem okolišu, ali od rokodelstva ali od katerega koli obrta, s katerim se pečajo v občinskem ozemlju, ali od katerega koli dohodka;
  - b) državni, deželni in občinski uradniki, ki so v službi, v stalnem ali začasnem pokoju;
  - c) častniki, ki spadajo v vrsto, zvano militia stabilis;
  - d) duhovniki, ki so stalno nameščeni, bodisi v službi, v stalnem ali začasnem pokoju;
  - e) doktorji vseh fakultet, ki so dosegli svojo akademijsko čast na kakem državnem vseučilišču;
  - f) učitelji, profesorji in ravnatelji na kakem javnem učnem zavodu v Gorici, ki se vzdržuje na stroške države, dežele ali občine, naj si bodo v službi, v stalnem ali v začasnem pokoju.

§. 4. Občinski zadružniki imajo pasivno volilno pravico v občinski zastop pod istimi pogoji, kakor občinski domačini. §. 5. določuje, da zadružniki se uvrščujejo v volilne razrede v smislu predpisov §. 25. mestnega statuta, kakor domačini.

3. Predlog glede na kupčijsko zbornico se glasi:

Visoki deželni zbor naj sklène:

Visoka c. kr. vlada se pozivlja:

I. da premeni volilni red kupčijske in obrtnijske zbornice v Gorici, potrjen z razpisom kupčijskega ministerstva z dne 23. aprila 1884. št. 13.008 ter uveden z razglasom c. kr. namestništva za Primorje z dné 22. maja 1884., dež. zak. št. 16, v tem smislu, da bodo imeli aktivno volilno pravico vsi oni udje trgovstva in obrtnijstva, kateri uživajo neomejene državljanske pravice ter se pečajo v okraju zbornice samostalno ali kot očitni društveniki (po členu 85. in 99. trgovskega zakonika) s kako kupčijo, obrtnijo ali z rudarijo, od katere plačujejo davek; dalje one osebe, katere stoje na čelu trgovskim ali obrtnijskim podjetjem na delnice kot predstojniki ali ravnatelji (§. 7. odstavek 1. zakona z dné 29. junija 1868, drž. zak. št. 85.), ako omenjena podjetja odračunajo davek v okraju zbornice;

II. da predloži visokemu državnemu zboru načrt zakona, po katerem se preustrojijo obstoječe kupčijske in obrtnijske zbornice v tem zmislu, da se jim priklopijo kot novi oddelki delavske zbornice za rokodelske in obrtnijske delavce tako, da bodeta imela oddelka po enako število odbornikov in da bodeta skupno izvrševala volilno pravico v deželni in državni zastop.

III. Deželnemu odboru se nalaga, naj naznani ta sklep deželnega zbora visoki c. kr. vladi.

Na to preide zbor k dnevnemu redu. — Poslanec Alfred grof Coronini utemeljuje na kratko svoj predlog (glej zadnjo številko) zastran novih železniških zvez med goriškim mestom in drugimi deželami. Predlog se izroči cestno-železniškemu odseku.

Dr. A. Gregorčič utemeljuje ob kratkem svojih pet predlogov, katere smo ponatisnili zadnjič: I. Predlog zastran zboljšanja dohodkov ljudskemu učiteljstvu se izroči šolskemu odseku. — II. Predlog zastran krščanskega nauka na obeh deželnih kmetijskih šolah je propadel. Na predlog poslanca Grče se je glasovalo po imenih; deset Italijanov je glasovalo proti predlogu, osem Slovencev pa zanj. Pri tej priliki se je bil uprl dr. Gregorčič dosedanjemu tolmačenju deželnozbornskega opravilnika, ki izrecno določa, da je treba izročiti v razpravo pristojnemu odseku vsak tak predlog, kateri podpirajo vsaj še trije poslanci. Ali deželni glavar je ostal pri dosedanjem tolmačenju in je postavil Gregorčičev predlog na glasovanje. — III. Soglasno se izroči finančnemu odseku v razpravo predlog zastran pouka, ki naj bi se poslal občinam v zadevi pregledovanja zemljiškega katastra. — IV. Enako se zgodi s predlogom, da se imajo o priliki tega pregledovanja zmanjšati zemljiški davki, ki so razmeroma najvišji v državi. Na Kranjskem so za dobro polovico manjši. Vrhu tega so naša zemljišča zadnja leta veliko slabša; gozdi so posekani; vinogradi jako poškodovani vsled raznih trtnih boleznij, a vinska kupčija slabša vsled znane klavzule z Italijo. Zató je naravno, da se morajo že vsled tega znižati tudi davki. — V. Predlog o premembi domovnega zakona se izroči pravnemu odseku. Domovni zakon nalaga zlasti občinam na deželi silna bremena; bolniški stroški so se podvojili in potrojili, a to šestokrat za osebe, o katerih občine niti ne vedo. Njih očetje so bili rojeni v kaki občini, njih sinovi in hčere so se pa rodili drugod, živeli in delali drugod, a če so bolni, gredo v bolnice, in občine morajo za nje plačevati. To je krivica, katero treba kakó popraviti.

Posl. Kocijančič utemeljuje svoj predlog, naj se dá volilna pravica vsem stalno nameščenim učiteljem, pa takó, da bodo volili po plačnih vrstah (!) v treh razredih. Predlog se izroči pravnemu odseku.

Sledé poročila finančnega odseka. Prva točka odpade, ker je odsoten poročevalec dr. Jos. vit. Tonkli. — Dr. Verzegnassi poroča o računu za l. 1893, in proračunu za l. 1895. raznih malih zalogov, ki so v skrbi deželne uprave, o stipendijskem zalogu in o zalogu za onemogle delavce, kar zbor potrdi brez ugovora. Na to se seja sklène.

Šesta seja je bila v torek. — Poročilo glej na prvi strani današnjega „Primorca“.

Ostala Slovenija.

V Trstu se vrše seje deželnega zbora brez slovenskih poslancev. Italijani strahovito udrihajo po vsem, kar je slovensko. Protestovali so proti poslovenjevanju (kdo naj se ne smeje!) imen okoličanskih krajev, proti gibanju med duhovščino v obrambo cerkvene autoritete, proti c. kr. nadzorniku za okoličanske šole itd. Upamo pa, da ta šopirna drevesa se ne vzrastó v nebesa.

V Istri bodo imeli kmalu volitve za deželni zbor, kateri je vlada konečno vendarle zapodila domov. Iz tega, kakó se bodo vedli vladni činitelji, bomo mogli spoznati, ali je vladi resno do tega, da pridejo v deželo mirnejši časi in pravičnejši odnosi.

Tržaški „Paese“ naznanja, da po volitvah laški poslanci toliko časa ne pridejo v deželni zbor, dokler vlada ne zagotovi Italijanom sedanjega — krivičnega posestnega stanja. Bomo videli vlado pri delu in potem sodili. Ali naj pride karkoli: Slovan gre na dan tudi v tužni Istri. Do tega spoznanja bodo morali priti tudi najmerodajniši krogi v Avstriji in po tem uravnati svoje postopanje.

V kranjskem deželnem zboru je prišel zopet v razpravo predlog, naj se dovoli 1000 goldinarjev za nagrade učiteljem, ki bodo učili drugi deželni jezik, seveda ne slovensčine na nemških šolah ampak nas rotno. Za ta predlog je govoril in glasoval tudi dvorni svétnik Šuklje. Vendar je propala ta zloglasna točka, dasi le z majhno večino. Žalostno, da slovenski poslanci niti v tem uprašnju niso jedini! — Poslenec P o v š e je predlagal, naj se naloži deželnemu odboru, da pošlje ministerstvu spomenico, s katero naprosi, da bi zrušila leta 1882. dovoljene olajšave, po katerih ogerski mlini preplavljajo z moko vse avstrijske dežele, kar je silno oškodovalo našim mlinom.

V Ameriki se Slovenci med seboj čedalje bolj spoznavajo, iščejo, podpirajo in naudušujejo v težki borbi za obstanek in narodni napredek. Veliko imajo narodnih društev, katerih večina je že združena v „Jednoti“, kateri je predsednik g. Jožef Stukel. — Celó v najzahodnejem velikem amerškem mestu San Francisco ob Tihem morju je ustanovil župnik preč. g. J. Jeram „Slovensko katoliško podporno društvo sv. Cirila in Metoda“, ki prav vrlo napreduje, kakor poroča „Amerikanskemu Slovencu“ dopisnik g. I. Švegel.

V rudnikih mrzle naselbine Crested Butte (Colo) biva tudi mnogo Slovencev in Hrvatov, ki imajo svoje podporno društvo. Za smrtno nevarno delo v rudnikih dobivajo le majhno plačilo. Od 29. dec. do 7. jan. so imeli tamkaj slovenski misijon.

Razgled po svetu.

Presv. cesar Franc Jožef se snide z angleško kraljico v Št. Martinu ob Sredozemskem morju, kamor pojde obiskat presvetlo cesarico Elizabeto.

Nedeljski počitek. — Dunajski uradni list je objavil v petek potrjeni zakon o nedeljskem počitku.

Šlezki Nemci se bojé za večino v deželnem zboru. Dr. Menger je imel v nedeljo teden volilni shod, na katerem je vspodbujal svoje somišljenike, naj ostanejo neizprosni in vstrajni bojevniki vsaj še pet let. Ako Nemci vstrajajo še teh pet let, potem jim nihče več ne vzame večine. — Upajmo, da slovanski živelj, ki je v večini, si dobro zapomni te besede odličnega člana nemške levice in da bo nadaljevala borbo s podvojeno silo in požrtvovalnostjo. Pravica mora naposled vendarle zmagati!

Državni zbor se zopet snide baje že 19. februarja. Deželni zbori morajo torej dotlej končati svoja dela. Večina deželnih zborov se resno peča z volilno reformo in novo uredbo zemljiškega katastra.

V Nemčiji se je bavil državni zbor z nesrečnima krasnima deželama Alzacijo in Loreno, kateri so Nemci dobili po francosko-pruski vojski l. 1871. Socijalisti so namreč

predlagali v zboru, naj se zruši izjemno stanje v teh deželah. Državni kancler Hohendorfe je nasprotoval, češ, da to ne kaže, ker Francozi še vedno delujejo na to, da bi te dve deželi zopet dobila Francija, a dokler taka hrepenenja ne ponehajo, nemška vlada ne more odjenjati od izjemnih naredb, ki zdaj — tlačijo francoski narod v omenjenih deželah.

Krščanski socijalisti so imeli v nedeljo shod v Lincu. Sv. Oče jim je brzojavno poslal svoj blagoslov. Govoril je med drugimi tudi princ Liechtenstein. — Nemški konservativci pisano gledajo to gibanje in delovanje; „Vaterland“ pisari o tem shodu prav takó, kakor „Slovenec“ o versko-narodnih pojavih pri shodu zaupnih mož.

Carinski boj. — Med avstrijsko in bolgarsko vlado je nastal rezek prepir zaradi novih carinskih naredb od naše strani, ki po mnenju bolgarske vlade zadenejo le bolgarske konsumente. Naša vlada grozi, da pretrga diplomatsko zvezo z Bolgarijo, ako ne odstopi bolgarska vlada od svojih zahtev.

Razgled po slovanskem svetu.

V hrvaškem saboru so imeli več jako burnih sej. 19. jan. je govoril dr. Amruš nad tri ure ter ostro bičal vlado in njeno hlapčevsko večino. Tudi Folnegović in dr. Frank so večkrat ostro prijemali vlado in žigosali madjarski upliv na Hrvaškem.

V Dalmaciji se pripravlja v hrvaški narodni stranki preobrat, ker so njeni poslanci glasovali v deželnem zboru proti adresi na krono (presv. cesarja) za spojenje Dalmacije s kraljevino hrvaško. Odlični „narodnjaki“ prestopajo k pravašem.

Dalmacija spada po državnem pravu k Hrvaški. Hrvaški ban se imenuje tudi dalmatinski, sabor je tudi dalmatinski, vsi zakoni, ki se sklepajo v hrvaškem saboru, sklepajo se tudi za Dalmacijo, vse to podpisuje presv. cesar — v resnici pa se to ne izpolnjuje in Dalmacija je v vsem podložna dunajski vladi. To je nenaraven položaj, ki zahteva poprave!

Dr. L. Rieger je v češkem deželnem zboru naglašal, da krona želi sporazumljenja med obema narodnostima. — To naj bi si zapomnili Nemci in naj ne zahtevajo take „sprave“, ki bi le njim donasala dobiček, Čehom pa škodo.

Bela vrana. — Pod tem naslovom je objavil zadnji „Bošnjak“ (izhaja v Sarajevu vsak teden in stane 5 gld.) članek, v kojem razpravlja, kakó so skoro vsi srbski listi ostro napadali bosensko vlado radi krasne „Nade“, o kateri govorimo tudi danes na drugem mestu. Le belgrajske „Male Novine“ so pisale prijazneje in trdile, da Bosna in Hercegovina ste zadnji čas v kulturnem in gospodarskem pogledu že nadkrilile sosednje „srbske“ zemlje. Potem nadaljuje članek:

„Poslije ovih riječi prelaze „M. Novine“ na sam list „Nadu“ te vele, da se ovaj po lijepoti i po bogatstvu sadržaja može mjeriti s najlijepšim evropskim listovima ove vrste te priznaju, da je osnutak „Nade“ vrlo značajan fakt, koji zaslužuje najozbiljniju pažnju sviju Srba u dvije nezavisne srpske države. Što nije htjelo učiniti vaskoliko Srpstvo to da učine „tugjinci“ u Bosni. Ono što ni beogradska ni cetinjska vlada ne čine, to uradi bosanska vlada, kad daje obilna sredstva, da se podigne ozbiljan književni list za narod. Ono, što ne rade ni u Beogradu ni na Cetinju, rade u Sarajevu, trude se, da od Sarajeva naprave duhovno i kulturno središte za cijelo hrvatsko-srpsko pleme. Dosljedno tome nastojanju imade u Sarajevu velika gimnazija, imade biblioteke, prekrasno urejene muzeje, kakvih u Srbiji niti ne ima a niti ne stvaraju. S vremenom, zaključuju „Male Novine“, kazaće Bosanac i Hercegovac: „Što će nama vaša lijepa Srbija i junačka Crnagora, kad mi imamo sve bolje i naprednije od vas: bolje putove, razvijeniju trgovinu, veći red i sigurnost, jaču prosvjetu, snažniju kulturu, naprednije zanate i zemljoradnje. Sve imamo bolje i ljepše od Vas“.

Volitve v Srbiji bodo še le aprila. Vladni krogi upajo, da dobé večino naprednjaki. Kajpak, da jo dobé, ako bo vlada takó hotela, kajti v Srbiji je doslej še vsaka vlada znala priboriti si večino v — senci bajonetov. Čujejo se tudi glasovi, da radikalci in liberalci bodo postopali složno, ker bi radi onemogočili zmagó liberalcev in sedanje vladne struje.

Srbski kralj je odpotoval v Pariz. O tem piše sobotni „Narod“: „Kralj Aleksander bi se rad znebil svojega očeta in najboljše sredstvo v to se mu zdi, privabiti svojo mater, kraljico Natalijo, nai se nastani v Belem gradu. V tem slučaju, to upa trdno, se Milan ne vrne več na Srbsko. Milan pa ima na dvoru dva zvesta prijatelja: kraljevega pobočnika Čirića in zdravnika dra. Jovanovića. Ta sta mu sporočila, kaj namerava kralj, in Milan je hitel brzojaviti svojemu sinu, da neče v tujini unreti (!) in da se v kratkem vrne v Beligrad. Da to prepreči, je kralj odpotoval k Milanu, iz Pariza pa pojde s svoji materi, da se ž njo pomeni glede svoje ženitve. Nevesta Aleksandrova je hesenska princezinja Sibila, petična dama. Vzela bi Aleksandra ali z njegovim očetom ne mara priti v dotiko in ta skrupuloznost njena je glavni povod, da bi Aleksander rad videl, da ostane Milan v Parizu.“

V Bolgariji so homatije čedalje večje. Stambulova „Sloboda“ se huduje nad vlado radi njenega upora proti avstrijski politiki in imenuje tako ravnanje naravnost za veleizdajo. — Vlada je ustavila izplačevanje pod Stambulovom dovoljene podpore onim visokošolcem, ki se šolajo na Dunaju, v Parizu ali v Zürichu. Dijaki so vsled tega jako vznemirjeni. — Vlada se silno laska Rusiji.

V Zadru so imeli v ponedeljek burno deželnozbornsko sejo. Biankini je stavil nujni predlog, naj bi se imenoval za Dalmacijo civilni namestnik. Predsednik ga je štirikrat pozval na red in mu konečno odtegnil besedo, kar je vzbudilo velik vihar na galerijah in med poslanci manjšine. Vsled tega je moral predsednik pretrgati sejo za pol ure. Pozneje je pa večina zavrnila ta nujni predlog. — V eni prejšnjih sej je predlagal Biankini, naj zbor naprosi vlado, da uvede hrvaški jezik v mornarske šole. — Poslanec Ljubić je predlagal, naj zbor naloži deželnemu odboru, da sestavi zakon o varovanju hrvaških starin.

Umetniška razstava v Zagrebu. — Naš urednik si je ogledal to razstavo 14. t. m. Reči moramo, da vsak obiskovalec mora biti prijetno iznenaden. Slike so po večini izvirna umetniška dela. Najlepše slike je razstavil nadepolni slikar g. Kikerec. Veliko sliko „Sanje Gundulića“ je kupil biskup Strossmayer za jugoslovansko akademijo. Drugo veliko sliko o predstavi „Dubravke“ je kupila hrvaška vlada za saborsko dvorano. Posebno lepa je tudi slika v naravni velikosti — bana Hédervaryja.

Kralj se ženi. — Mladi srbski kralj išče bogate neveste. Največ dote upa dobiti z neko nemško princeso in to je baje že snubil njegov mešetar. Vendar nekateri listi zanikajo to vest. Z nemško kraljico bi Nemci dobili v Srbiji zopet en mogočen steber več. Čudno to, da slovanski vladarji le za Nemkami letajo! Oni naj bi prvi dali svojim podložnikom — lep vzgled!

V Kotoru (Dalmacija) je imenovan za škofa titularni škof dr. Fran Uccellini, ki je ne le Hrvat po jeziku, marveč tudi po čutu. In takšnih potrebujemo!

V češkem dež. zboru je predlagal dr. Vašatý, naj se v srednje šole uvede ruščina kot obvezni učni predmet; predlagal je dalje, naj se ustanovi v Pragi najvišje sodišče za dežele češke krone.

Dunajska „Reichspost“ je priobčila prav rezek in osoljen uvodni članek o sedanjem hrvaškem banu in njegovi večini v saboru. Poslanci večine morajo glasovati, kakor nemi stroj, na banovo povelje; govoriti sme le oni, ki je v to odločen. Kako si je ban pridobil tako večino, je več kot znano. — Članek dalje opisuje, kako se je ban obnašal v uprašnju

novoga zagrebskega nadškofa; tri leta se je zavlekala ta zadeva, zdaj pa se isto tako zavlačuje imenovanje novih kanonikov, ker nadškof Posilović ne mara za banove — nasvete.

Društvo za olepšavo plitviških jezer v Hrvatski. — Pred letom dnij se je ustanovilo pod gornjim naslovom v Zagrebu društvo, ki si je vzelo nalogo, seznaniti tuji svet z naravnimi krasotami plitviških jezer in povzdigniti jih na stopinjo svetovnega glasu. To društvo je imelo svoj redni občni zbor v nedeljo dne 20. jan. pod predsedništvom bivšega hrvatskega bana, grofa Pejačevića. Društvo je pričelo delovati dne 12. jan. 1894. in šteje danes 72 ustanovnih, 492 pravih in 618 podpornih članov, torej skupaj 182. Kot svojo prvo nalogo je društvo meseca avgusta m. l. pričelo z zidanjem hotela, ki bode končan meseca julija t. l. in stane 40.000 glđ. Da se svet boljše seznanj s temi jezeri, zaključili so pri skupščini, dati izdelati krasne reklamne lepake, katere se razpošlje po vsej Evropi: v vse hotele in železniške postaje. Nakupilo je društvo že velik prostor okolo jezera, da ga priredi za vrt. Nameruje tudi uvesti električno razsvetljavo. Društvo je po ameriškem veleposlaniku na D-maju: v zvezi z novojško družbo „Konstruktion Company“ z namenom, opozoriti ameriške bogatince na naravno krasoto hrvaškega zapuščenega kraja. Tako društvo je v resnici plemenito in vredno vsake podpore!

Napredek bosansko-hercegovske železnice. — Meseca oktobra l. l. vozilo se na železnicah v Bosni in Hercegovini 87.000 oseb in 68.000 ton blaga; v denarju se je sprejelo od 1. jan. do 31. oktobra 1894. skupno glđ. 1.813.184 proti glđ. 1.540.203 v letu 1893.

Igrača narave. — Mostarski Frančiskani — kakor javlja „Glas Hercegovca“ — dobili so iz okolice jednega petelina s tremi nogami, katerega hranijo kot posebno redkost.

Malo statistike iz Sarajeva. — Meseca novembra porodilo se je v Sarajevu 47 muhamedanskih, 10 pravoslavskih, 26 katoliških, 12 židovskih in 2 protestantska otroka, torej skupno 97. Moških je bilo 53, žensk 44. — Umrlo je pa 55 muhamedancev, 21 pravoslavskih, 8 katolikov, 5 židov in 1 protestant. Kakor je torej razvidno, se največ plodé muhamedanci in ob enem jih največ umira. Katoličanov se več rodi nego umira. Pravoslavskih pa razmeroma veliko več umira nego se jih rodi.

Položaj Slovakov na Ogerskem je res neznošen vsled madjarskega gospodarstva. Kakor poročajo slovaški časopisi, madjarska vlada preganja Slovake tudi vsled tega, ker so se vdeležili slovaške glediške predstave in ker so po isti slovaške pesmi prepevali in imeli govore. — Extra hungariam — extra lex!

Srbski listi poročajo, da kralj Aleksander se jako trudi, da bi sprijaznil očeta in mater. Ako se to zgodi, vrne se Natalija v Srbijo, vlado pa dobé naprednjaki, ki so najmanj bili deležni pri zloglasnem razveljavljenju zokona med Milanom in Natalijo.

Ruski minister za zunanje posle Nikolaj Karlovič Giers je umrl v soboto teden: star je bil 75 let. Pokojnik je bil rodom Nemeč, ki se je prelevil v Rusa. Mož je bil iz one šole stare ruske diplomacije, ki se ni zavedala, da Rusija je slovanska država. To je uzrok, da je bila njegova politika včasih prav čudna, neslovanska. V politički državni službi je bil od svojega 18. leta. Služil je kot konzul na Balkanu, v Egiptu, Bernu in Štokholmu; l. 1878. je postal pomočnik v ministerstvu za zunanje posle, l. 1882. pa minister. Zastopal je politiko evropskega mira. Pokojnika nadomestuje začasno državni svetnik Šiskin.

Za siromašne učenjake. Ruski car je odredil s posebnim ukazom, da se iz državnih dohodkov določi svota 50.000 rubljev v podporo in za mirovine potrebnim učenjakom, slovstvenikom in časnikarjem. Ministra za prosveto in finance ter predsednik akademije znanosti so dobili nalog, da sestavijo podrobnejša določila.

Raznoterosti.

Olajšave za prejemanje soli za živino. Finančno ministerstvo je izdalo naredbo, s katero je dovolilo razne olajšave gledé prejemanja soli za živino. Občinski predstojniki so pooblašteni pod pogoji, označenimi v naredbi, da sami odprejo uradno zaporo vroe, v katerih jim je došla sol, ako ne dospe k njim noben finančni organ v teku dveh dnij po razglasitvi, da je dospela sol. Izdatno in gotovo dobro došlo olajšavo obseza §. 18. omenjene naredbe. Ta §. določa namreč, da smejo občine naročati sol za svoje poljedelce kakor koli hočejo med 1. januarjem in 15. decembrom in je občinskim predstojnikom prepuščeno, da določijo v to najprikladnejši čas, dočim je dosedaj finančna oblast že naprej določala roke za naročevanje soli. C. kr. zaloge soli, določene od finančnega ministerstva, bodo odslej oddajala sol po vrsti, kakor so dospela naročila od občinskih predstojnikov, v kolikor bode to mogoče z ozirom na vsakodobno množino tam ohranjene soli za živino. V veljavi pa ostane dosedanja določba, da morajo poljedelci jedne občine vkupno in na jedenkrat vsprejeti sol po nižani ceni, pripadajočo jim v razmeri na njihovo točasno število glav, izvzemši one občine, koje se pridele morda kojemu „skladišču soli za živino“. Ta določba je ostala v veljavi zato, ker je množina soli, pripadajoča posamičnemu poljedelcu, preneznatna in bi bila predraga, ako bi jo hotel vsak poljedelec za-se prejemati iz c. kr. zalog soli. Kajti železnice so dovolile nižane cene le za take množine ki zavzemajo cel vagon ali vsaj pol vagona, to je, 100 oziroma 50 meterskih stotov. Potrebno je torej, ako hočemo, da bode cena soli kolikor mogoče nizka, da se prejema sol za vso občino hkratu in za vse leto, one občine pa, ki potrebujejo manj kakor 100 oziroma 50 meterskih stotov, naj se združijo z drugimi takimi občinami za naročilo soli.

Ker pa je občinam često neljubo družiti se z drugimi občinami in ker je mnogim kmetovalcem res težko naročati si sol hkratu za vse leto ter pripraviti in položiti denar že naprej, dovolilo je finančno ministerstvo, da smejo samoupravne in poljedelsko-gospodarske skupščine napraviti „skladišča soli za živino“, pod pogoji navedenimi v naredbi. Potem smejo take skupine, kojim je finančno ministerstvo dovolilo napravo zaloge, pod lastno odgovornostjo in jamstvom za izpolnjevanje predpisanih pogojev, prepustiti upravo dotičnih skladišč drugim osebam, zlasti trgovcem. Ustanovitev takih skladišč bode v veliko korist kmetovalcem, ker bodo mogli za vse leto odmerjeno jim sol kupovati o vsakem času in v poljubnih množinah. Želeti je torej, da bi se dotične poljedelsko-gospodarske skupine zavzele za ustanovitev zalog soli za živino ter da bi v vsakem okraju ustanovile vsaj po jedno zalogo soli za živino po nižani ceni. Finančne oblasti jih bodo podpirale najkrepkeje v tem prizadevanju.

Srečno mesto je gotovo Galnov na nemškem Pomorju, kajti mestni odbor je sklenil, da oni meščani, ki imajo pravico do tega, tudi v tem letu dobé, kakor so že doslej dobivali, vsak po dva stavka drv in 6000 kosov sote brezplačno. To se splačuje iz onih velikih dohodkov, katere ima mesto iz občinskih travnikov, gozdov in iz polja. — Nekaj sličnega je na Kranjskem v Kamniku, kjer določene in opravičene meščanske hiše za jako majhno svoto dobé vsako leto mnogo drv iz obširnih mestnih gozdov bistrških, katere je dobilo mesto že pred kakimi 500 leti in jim je cesarica Marija Terezija to pravico za vselej potrdila.

Nesreča na morju. — Parnik „Elbe“ se je potopil v sredo po noči na poti v Ameriko. Trčil je skupaj z angležkim parnikom „Crathic“. Vsi popotniki so bili že v posteljah, ko jih je grezen pretres ladije, ki je dobila veliko luknjo. Voda je tako udarila v parnik in ga potopila v malo trenutkih. Od 327 oseb jih je utonilo 305.

Mesto Trst kot dedič. Dne 30. dec. m. l. je umrl blizu Genove milijonar Leopoldo Massone Aleramo, ki je malo mesecev poprej

postal avstrijski podanik in pridobil domovinsko pravico v Trstu. Takrat je ostavil notarju dr. Veselu zapečateno oporoko, ki se je te dni odprla. Glasom te oporoke je glavno vodstvo tržaških ustanov podedovalo premoženje, ki znaša nad dva milijona lir. Pol milijona je v vrednostnih papirjih, drugo pa v posestvih.

Telefonska zveza mej Trstom in Rimom. Avstrijska in italijanska vlada se pogajati, da se ustanovi telefonska zveza mej Rimom in Trstom, s postajama v Benetkah in v Milanu. Po tem bi bil Rim preko Trsta in Dunaja telefonično zvezan z Berlinom.

Čudno tekmovanje se je nedavno vršilo v Newcastle-u. Šlo se je za to, kdo bode zdržal najdlje brez spanja. Četrty dan je spanec premagal 11 tekmovalcev, le jeden mornar je bdel 7 dni in noči, na kar se mu je priznala precej visoka nagrada. Od tedaj pa je zmagovalec tako razburjen na živcih, da se je bati, da ne zblazni.

Črv v očesu. — V Hettstadtu na Saksionskem je zadela 18letno hčer necega trgovca čudna nezgoda. Že več nego četrt leta je čutila hude bolečine v jednem očesu in je naposled popolnoma oslepela na tem očesu. Ko so jo zdravniki na kliniki v Halle preiskali, našli so črv, ki je pregledal zadnjo stran očesne globine. Oko je bilo izgubljeno in se je moralo odstraniti in izvlekel se je velik pasji črv, ki je dekletu, ko se je večkrat igralo s psom, moral zlesti skozi nos in potem do očesa. Ako bi se ne bila izvršila operacija, bi bil črv prodril do možgan in uzročil dekletu gotovo smrt.

Društvene vesti.

„Goriška Čitalnica“ priredi 9. t. m. ob. 8. zvečer plesno zabavo po programu, kateri smo že objavili.

„Goriški Sokol“ je zbral v nedeljo nepričakovano veliko občinstva v svojih prostorih. Vreme ni bilo posebno prijazno, a to ni ostrašilo društvenikov in vabljenih gostov, da bi ostali doma. Prišli so in — zadovoljni so bili. Res je: vsi udeleženci so zadovoljni zapustili prostore, kjer so preživeli nekaj veselih ur v prijazni družbi, ki se je vedla tako presrečno, rekli bi: po domače, kakor bi vsi skupaj bili ena sama velika rodbina. — Poleg meščanov smo opazili lepo število dragih gostov iz sosednjega Št. Petra, iz Vrtojbe in druge okolice, posebno pa mešano odlično družbo iz Kanala, Hvala vsem na tej naklonjenosti do našega poživljajočega se „Sokola“.

Spored se je izvršil, lahko rečemo, prav dobro. Vse točke so jako zadovoljile občinstvo. Tamburaši pod vodstvom svojega neumornega vodje g. Korsiča so zeli oduševljeno pohvalo po vsaki točki; vse so morali ponoviti. Enako se je godilo pevcem, katere je izuril in vodil pravnik g. Jos. Faganelj. Takó dovršeno ubranega petja se nismo niti nadejali, kajti vaj je bilo razmehoma jako malo. Krasen dvospjev za alt in bariton „Slovo“ sta izborna pela g.čna Bojana Božičeva in g. Faganelj. Hajdrihovo „Siroto“ je pel četverospjev, samospjev g.čna Božičeva, tamburaški zbor je pa spremljal. Krasna točka. Igro „Kje je meja“ so prav živahno predstavljali diletantje g.čni Božičeva in Korsičeva ter gospodje Mužič, Janša in Feigel. Igra ima dobro zrno in je polna zdravega humorja. Občinstvo je sledilo igri do konca z napeto pozornostjo, a ko je padlo zagrinjalo, pohvalilo je igralce z živahnim ploskanjem.

Omeniti nam je še posebe obe ženski ulogi, ki ste bile zares v dobrih rokah. Očitna hvala gospicama, ki nastopita z enako unetostjo za dobro reč takó v Čitalnici kakor pri Sokolu.

Spored je dokončal s srečkanjem na pet lepih in ob enem koristnih dobitkov. Štiri gospice so s svojo ljubeznivo zgovornostjo razpečale vseh 300 srečk, ki so bile napravljene. Tolikeya števila že dolgo nismo dosegli.

Presrečna hvala gospicam razprodajalkam, pa tudi občinstvu, ki je pokupilo srečke in pripomoglo društvu k nepričako-

vano ugodnemu denarnemu uspehu. (Čisti ostanek znaša nad 50 gld). — Po kratkem odmoru se je zabava nadaljevala s prav živahnim plesom. Dvorana je bila za polovico pretesna. Vsakdo se je nerad ločil iz te vesele družbe in zato je odlašal ločitev kolikor največ je bilo mogoče. Pozno smo se razšli zadovoljni in veseli, da smo preživeli zopet jeden krasen večer v poštenu narodni družbi.

H koncu naj naglašamo se, da ta večer je počastilo „Sokol“ večje število čitalniške gospode nego navadno. Naj bi se naša gospoda tudi zanaprej udeleževala v obilnem številu Sokolovih veselice, kajti to bo mlademu društvu le v spodbudo, da bo toliko bolj čvrsto in pogumno hodilo po nastopivši poti.

Konečno še dostavljamo, da zadnji dan pusta bo imel „Sokol“ velik ples v maskah in kostumih. Že zdaj se čujejo glasovi, po katerih moremo soditi, da ta veselica prekosi vse dosedanje enake zabave. Na veselo svindanje!

Ženska podružnica — družbe sv. C. in M. ni priredila običajne vsakoletne veselice zadnje jesen, a vršila se bo v letošnjem postu. Naše dame so začele že zdaj delovati na to, da bi ta veselica ne zaostajala v nikakem pogledu za dosedanjimi, pač pa, da bi jih, ako le mogoče, še prekosila. — Veselica bo stala brez dvoma velikega truda in marsikako gmotno žrtev, ali namen temu delovanju je takó uzvišen in blag, da že sam vspodbuja naše dame k vstrajnosti in vsestranski požrtvovalnosti. — O daljših pripravah bomo poročali o svojem času.

V Idriji je osnovalo tamošnje „Delavsko bralno društvo“ poučne večere, kakor naše „Bralno društvo“ v Šempasu. Delavci se jako zanimajo za ta pouk. Prav! Le naprej!

„Tamburaški zbor“ — v Ribnici na Kranjskem je že takó dobro izvežban, da hoče pokazati tudi drugim Slovincem, kaj zna. V nedeljo so svirali v Ljubljani v velikih prostorih starega strelišča; od tam so šli na Gorenjsko, potem pa pridejo na Notranjsko.

Rojansko — konsumno društvo (pri Trstu) je imelo v nedeljo občni zbor. To društvo prav lepó uspeva.

Čitalnica — v Ilirski Bistrici je priredila učeraj veselico v znani Jeloreškovi gostilni.

„Podporno rokodelsko društvo“ — v Lokavcu pri Ajdovščini bode imelo dne 10 t. m. veselico s sledečimi sporedami. 1. Deklamacija: Naš čolnič otmimo (Gregorčičeva). 2. Izra: „Eno uro doktor“, burka v enem dejanju. 3. Ples.

K obilni udeležbi vabi —

o d b o r.

Nemško društvo „Südmark“, ki se je ustanovilo pred leti v namen, da nakuplja posesti Slovencev in jih oddaja Nemcem v najem, posebno na Koroskem in Štajerskem — pričelo je pešati, kajti zastudilo se je njega počenjanje tudi samim poštenjšim Nemcem. Društvo je prosilo podporo od deželne zboru štajerskega, no, brezuspešno, kajti deželni zbor je prošnjo odbil. Tako je prav!

Novo pevsko društvo v Celju. Dne 20 jan. t. l. ustanovili so v Celju novo pevsko društvo, katerega predsednik je dr. Konrad Janežič. V društvo se je upisalo že precejšnje število članov. Bog dal obilo uspeha!

— **Posojilnica v Logatcu** je imela lani skoro 200.000 prometa. Izposojenega denarja je imela 151.640 gld.

— **Slovensko gledališče.** V Ljubljani se pripravljajo na novo izvirno opero „Urh, grof celjski“, katero je zložil g. Viktor Parma. Strokovnjaki hvalijo to delo.

— **Maskerada „Ljublj. Sokola“** bo letos na pustno nedeljo in na pustni tork, kakor druga leta. Tudi letošnja veselica bo velikanska, kakor je soditi po pripravah. To društvo je gmotno na jako dobrih nogah.

— **Društvo „Pravnik“** je imelo učeraj teden občni zbor v ljublj. Čitalnici. Tudi za prihodnje leto je izvoljen načelnikom dr. Andr. Ferjančič.

„Goriška ljudska posojilnica“ je imela dne 31. decembra 1894. razposojenega denarja za 145.945 gld. Hranilnih ulog je bilo takrat za 109.522 gld., deležev pa za 24.340 gld. Vrednostnih listov je imela za 5.000 gld., v denarnici pa je bilo 6.228 gld. Svojeja premoženja ima posojilnica sedaj čez 10.000 gld. Uradni dnevi so vsako nedeljo, ponedeljek in četrtek od 11 ure naprej. Od hranilnih ulog plačuje posojilnica po 4¹/₂%, od deležev pa po 5%.

„Goriška Čitalnica“ je imela soboto teden zvečer zopet enkrat prav krasno narodno družbo v svojih prostorih. Čitalniški mladeniči so priredili na svojo roko prav sijajen ples, ki se je sponesel vrlo dobro v vsakem pogledu. Udeležba je bila številna, sam cvet narodnega razumništva našega mesta. Dame so uprav tekmovala po krasnih opravah, kar sicer ni vselej neobhodno potrebno. Vsaka plesalka je dobila ukusno izdelan plesni red. — Ples je počastil s svojo navzočnostjo tudi deželni glavar, prevz. g. Franc prof. Coronini. — Živahen ples je trajal do 4. ure zjutraj.

— „Slovensko bralno in podporno društvo“ v Gorici se razvija čedalje lepše; udov je čedalje več, kajti vsak delavec mora biti zavarovan za slučaj bolezni, a vsak Slovenec je raje ud tega društva nego okrajne bolniške blagajnice. — Le z zunanjimi društveniki ima društvo težave, kajti njih zalog ima očividno primankljaj. Plačevanje je neredno, a bolnikov vedno veliko. Kaj bo to? Rodoljubi v okolici naj premišlujejo, kako bi se dalo odpomoči tej neprijetni prikazni.

— „Narodna Čitalnica“ v Kobaridu priredi svojim članom „plesni venček“ v prostorih g. Kucha dne 10. febr. t. l. K mnogobrojni udeležbi vabi najuljudneje — odbor.

— Iz Dornberga nam poročajo, da tamošnja ženska podružnica sv. C. in M. je že poslala v Ljubljano 100 gld. kot pokroviteljstvo, kakor je sklenil zadnji občni zbor. Ta novica je zares v veliko čast našemu ženstvu dornberške župnije. Naj bi blage gospe in gospodičine, žene in dekleta ostale stanovitne v delu za našo mladino!

— V Podmelcu je imela „Kmetiška Čitalnica“ svoje občno zborovanje dne 20. jan. V novi odbor so izvoljeni: preds. Štef. Božič, podpr. Miha Golja, tajnik Ivan Krajnik, blagajnik Alf. Blažko; odborniki: Luka Prelih, Martin Golja in Martin Šorli. — „Čitalnica“ je dobila sedaj po dobroti odbornika Luke Breliha boljše stanovanje v prostorih, kjer je bila prej sola.

— **Politično društvo „Zavednost“** v Podmelcu je imelo preteklo nedeljo občno zborovanje. V novi odbor so izvoljeni: Janez Kuštrin iz Rakoveca, Miha Golja in Alf. Blažko iz Podmelca, Štefan Božič in Franc Šorli iz Klavž, Jožef Šturm s Kneže, Matevž Rejec iz Temljina.

— **Podmelska Čitalnica** priredi v nedeljo dne 10. februarja t. l. veselico s petjem, deklamacijo, igro in tombolo. Sodelovati namerava tudi tolminski tamburaški zbor. — Čisti dohodek je namenjen za osnivanje tamburaškega zboru. Natančnejši spored kasneje.

— „Ljubljanska Čitalnica“ letos ne bo imela vsakoletnega Vodnikovega plesa, ker bo imela kmalu ogromne stroške s preselitvijo v prostore „Narodnega doma“.

V Ločniku je imela 27. jan. zborovanje „Legina“ podružnica. Iz tajnikovega poročila smo poizvedeli da je stalo tamošnje laško otroško zabavišče 1020 gld., a podružnica je imela le 200 gld. dohodkov. — Novi načelnik je Marega Dominik, namestnik Perco Andrej, tajnik Bratus Ivan, blagajnik Perco Dominik, odbornik pa Vidoz Ivan Krst. Torej edino le „puro sanguo“! — Izvolili so dalje — smejajte se, ljudje božji! — dva najst odposlancev k glavni skupščini, ki bo letos v Tridentu. Torej dva najst naj bi jih slo v Trident pri letnih dohodkih — 200 gld. E se non ridi?!

„Lega Nazionale“ — Rzne podružnice tega društva na Primorskem so imele

v 27. jan. občni zbor. Iz poročil o teh zborih, koje čitamo v italijanskih časopisih, posnemamo da je njih delovanje bilo uspešno, na več krajih pa tudi — slabo. V Trstu n. pr. od 120.000 Lahov ima podružnica le 5.500 članov, v Gorici jih ima okolo 900, v Trziču v tej „rocca dell'italianità“ pa le 126 (reci: stošestindvajset). V drugih goriških krajih se pa godi blizu jednako. Letni donesek znaša le 25 kr. V Trstu in v Tržaški okolici je usredotočila ta šolska družba vso svojo moč, ali upati je, da brez uspešno. Nameruje odpreti šolo v Krkavcih (županija Pomjan); tamkaj odpre svojo šolo tudi „Družba sv. Cirila in Metoda za Istro“ ukljub temu, da ji nasprotujejo oblasti in zasebniki. V Grižnjanu (Istra) se je udeležil zborovanja tudi tamošnji duhovnik Don Cociancich ter pri zboru vspodbujal k delovanju. In ta duhovnik je v očeh naših nasprotnikov vsega spoštovanja vreden, dočim pa, ko se kateri naš duhovnik udeleži kakšnega shoda ali zboru, ga nasprotniki proglasijo za agitatorja prve vrste. Mi seveda nimamo ničesar proti temu; ako se somišljeniki podpirajo — no vendar bi želeli, da bi laški duhovniki ne podpirali v neobčudnih krivic. To zahteva stan, cerkev in nauki naše sv. vere!

Književnost.

„Društveni Dom“ v Sarajevu. Kako poročajo iz Sarajeva, namerujejo tamošnja društva (9 na številu) sezidati si „društveni dom“. Izvolili so že odbor, ki ima oživotvoriti to idejo. Bilo srečno!

Prvi americko-slovenski koledar izšel je v Nevjorku. Na 160 straneh prinaša pratiko in razno za Slovence poučljivo berilo o Ameriki, kakor: postavo, tičoča se državljanstva zjedinjenih držav, pouk o volilni pravici, pošti, o patentih, o najemnih pogodbah, popis opatije sv. Ivana in životopis opata Ločnikarja, dalje poročila o slovenskih društvih v Ameriki. Koledar bode izhajal redno vsako leto — ako najde zadostno podporo. Naj bi jo našel!

„Nada“. — Izšel je drugi sešitek tega krasnega časopisa. Tudi ta sešitek prinaša toliko dovršenih slik, da se more vredno stavljati po strani vsakemu velikemu nemškemu listu. Sodelujejo najboljši hrvaške in srbske moči. — V prvi številki pravi uredništvo na uvodnem mestu, da si je postavilo za nalogo, biti ogledalo skupne duševne kulture jugoslovanskih narodov, a da bo bilježil tudi kulturne pojave vseh slovanskih narodov. Tudi slike bodo vzete v prvi vrsti iz „našega“ naroda in iz sosednjih bratskih narodov. Tako se spoznamo in bližamo in zjedinjenimi silami pojdemo na delo, da se pokažemo pred ostalim svetom kot kulturni živelj. Ali tak list, pravi uredništvo, je nastal vsled sklepa deželne vlade, ker posamičniki bi kaj takega ne zmogli. — Tak čin deželne vlade bosenske treba je vzeti na znanje le s pohvalo in priznanjem.

— Prejeli smo tretjo številko tega velikega ilustrovanega lista, ki izhaja v Sarajevu. Odlukuje se tudi ta poleg bogate vsebine s prekrasnimi slikami, katerih je devet. Te slike povzdigujejo „Nado“ med prve svetovne ilustrovane liste, kakoršnega ne zmore vsa Italija, ki se baha s svojo kulturo. — Uredništvo se skrbno varuje vsega, kar bi dajalo povod razporu med Hrvati in Srbi — in to je prav. V kritiki je „Nada“ jako trezna in stvarna. Hrvaške in srbske pisatelje in pesnike imenuje kratko — naše, jezik — naš, književnost — naša. Dá, dá; naše je vse to! Prav! — „Nada“ se ozira na vse slovanske književnosti. V tretji številki govori o novi elegantni in ilustrovani izdaji Preširnovih poezij. — Slovenska društva, ki naročajo razne nemške ilustrovane liste, naj posežejo raje po „Nadi“, ki jim bo za nje najkrasnejše nadomestilo. Cena 6 gld. je neverjetno nizka.

Kaj takega pri nas v Avstriji še nismo doživeli. Mi Slovenci moramo gotovo vse sami storiti za svojo književnost, često celo proti volji same vlade!

„Kažipot“. — Kakor smo že naznani, izide ta knjiga koncem februarja. Takó bo izhajal vsako leto, ali koledar bo imel vselej za tri mesece naprej; torej letošnji tudi za prve tri mesece l. 1896. Letos bo „Kažipot“ obsežniši od lani.

„Slovanska knjižnica“. — 35. snopič izide 15 febr. Obsegal bo na 6. polah krasno povest iz življenja nadlabskih Slovanov v 10. stoletju. Naslov jej je „Gorjupa naša kupa.“ Iz poljščine jo je priredil za Slovence slovenski duhovnik. — Naše naznani, da se prav trda godi temu književnemu podjetju, je jako zabol slovensko občinstvo. Posledica temu je bila, da se je oglasilo kakih 180 novih naročnikov, med temi 89 nadejnih mladeničev iz Maribora na Štajerskem. Zadnje naročilo nas je jako razveselilo! Naj bi posnemali te mladeniče v zeleni Štajerski tudi drugod po širni Sloveniji, da bi mogli pridobiti „Slov. knjižnici“ kako spretno moč za urednika.

„Koledarja“ za goriško nadškofijo imamo le malo iztisov več v zalogi. Kdor ga želi imeti, naj se požuri. Vsakdo se uveri, kako potreben je bil ta koledar, ako ga pogleda le površno. —

„Knjižnica za mladino“. — Naročniki se lepó oglašajo. Zató izide drugi snopič o pravem času koncem februarja. Vezan bode še bolj nego prvi snopič. Obsegal pa bo najbrže okoli 8 tiskanih pol, kar je za 15 kr. pač zeló lep dar naši mladini. V tem snopiču dobé naši otroci lepo povest, o kateri so se polhvalno izrekli veljavni ocenjevalci. Okrajni šolski svet za goriško okolico je naročil 50 iztisov za svoje šole. Želeti bi bilo, da bi ga posnemali vsi okrajni šolski sveti na Slovenskem.

„Matica Slovenska“ je imela 101. odborovo sejo 16. t. m. Predsednik naznani, da je naučno ministertvo odobrilo Bezenškovo „Slovensko stenografijo“ za poučevanje na srednjih šolah. Za l. 1894. je „Matica“ izdala 4 knjige. 1. „Letopis“ obsega 27½ pol. 2. Zgodovina slov. slovstva l. del. Spis. prof. dr. K. Glaser. Obsega 15 pol. 3. Doneski k zgodovini Škofje Loke in njenega okraja. Spisal prof. dr. Fr. Kos v Gorici. 23¼ pole. 4. Ant. Knezove knjižnice l. zvezek. 12¾ pol. Te knjige so se tiskale v 2700, 3000 in 3500 iztisih. — Blizu 80 tiskanih pol nam torej poda letos naša „Slovenska Matica“. Lepo število! Koliko več bi lahko storila, ako bi imela toliko članov, kolikor — bi jih moralo biti. Veliko je imovitih Slovencev, katerih ni v krogu „Matičinih“ članov.

Hrvatska književnost v Ameriki. — Zunanji minister republike Nikaragua na-

prosil je zagrebška uredništva časopisov, izdajatelje tiskovin in pisatelje, da bi določili arhivu omenjenega ministra po jeden iztis hrvaških časopisov in knjig, ki izidejo v v Hrvatski in Slavoniji. — Pošiljatve naj se adresuje: „Don Carlos A. Garota, Director de la Oficina de Canjos internacionales, Ministerio de relacione exteriores. — Managua, (Republica di Nicaragua, Amerika).

„Jugoslovanska akademija“ znanosti in umetnosti v Zagrebu naznanja naslednje: „Da se v narodu in med učeni svet še bolj razširijo izdaja jugoslovanske akademije, sklenil je odbor, vsem svojim knjigam — razun „Riječnika“ (slovarja), — ki so izšle do konca l. 1894. ali v njeni založbi ali pa na stroške ali s podporo, v teku leta 1895. znižati prodajno ceno na polovico knjižarske cene, nekaterim tudi pod isto. Kedor bi kupil vso serijo posamičnih vrst akademjskih knjig, dobi zraven še 10% popusta. Oni pa, ki si kupi vse knjige založbe, dobi 20% popusta.“ — Kdor želi natančnejših pojasnil v tej zadevi, naj se obrne do tajništva akademije v Zagrebu.

„Matica Slovenska“ izhaja še vedno v Olomucu po vzgledu naše „Slovenske knjižnice“. Pride 24. štev. na leto in stane 2 gld. 50 kr.

GLASBA.

Slovenska opera v Ljubljani uspeva nepričakovano dobro. Najete moči so se posvetile z dušo in telesom napredku slovenske opere in slovenski prvostolnici in uspeh je uprav krasen. Pele so se že razne opere, kakor „Teharski plemiči“ (izvirna) „Cavelliria rusticana“, „Prodana nevesta“, „Poljub“, „V vodnjaku“, „Čarostrelec“, a zdaj je na vrsti Verdijeva opera „Trubadur“, ki je že prvič uspela nepričakovano dobro. Čast voditeljem in pevcem!

Fr. S Vilhar, naš rojak in skladatelj, je pristopil kot stalen sotrudnik sarajevski „Nadi“. V prvi številki je natisnen njegov obsirnejši samospev s premljevanjem glasovirja „Romanca“. Želeli bi, da bi ta samospev našel pot v naša narodna društva, kjer je vedno pomankanje takega glasbenega blaga.

„Glasbena Matica“ v Ljubljani se zadnja leta odlikuje po svojih veličastnih koncertih, katere prireja v korist svojim pevskim in godbenim šolam. Tudi v nedeljo je priredila pevski večer, ki se je dovršil v popolno zadovoljnost mnogobrojno navzočega občinstva. Le želeti bi bilo, da bi „Glasbena Matica“ vsaj toliko koristila Ljubljani, da bi se mogla tamkaj sestaviti poštena mestna godba!

Goriška Tiskarna

priporoča:

„Slovansko knjižnico“

(Velja celoletno gld. 1.80).

„Primorca“ „Kažipot“

(80 kr.)

(gld. 1.20)

„Knjižnico za mladino“

(Celoletno 1 gld. 80 kr.)

Dalje priporoča raznovrstne izgotovljene tiskovine za županstva, cerkvene, šolske (v slovenskem, hrvaškem in italijanskem jeziku), sodne in druge urade.

Sprejemlje naročila za razne tiskovine po zahtevi.

Ukusno izvršitev dela, hitro in pošteno postrežbo po zmerni ceni zagotavlja lastnik

A. Gabršček.

Saunig & Dekleva

Nunska ulica št. 16.

Zaloga vseh vrst šivalnih strojev. Singerjev stroj stane gld. 33 — 45 tudi gld. 70 torej po blagu je kup. Prodajata tudi dvokolesa, lovske puške, samokrese (revolverje), kakor tudi vso lovsko pripravo.

ANDREJ JAKIL, tovarna kož v Rupi pošta Miren in zaloga usnja v Gorici, na trgu Kornu.

Franjo Jakil v Raštelu št. 9. ima bogato zalogo vsakovrstnega usnja ter raznega orodja in potrebščin za čevljarje. — Prodaja na drobno in na debelo.

Ivan Reja krémar „Alla Colomba“ za veliko vojašnico na desnem voglu v ulico Morelli, toči domača vina in ima domačo kuhinjo. Cene prav zmerne.

Anton Obidič čevljar v Semeniški ulici št. 4 se priporoča Slovincem v Gorici in v okolici za blagohotna naročila.

Ivan Dekleva veletržec z vinom v Gorici ima v svojih založnicah vedno na izbiro vsakovrstna domača vina bela in črna istrska ter bela dalmatinska. Pisarnica se nahaja na Generališču (prehod Edlingov). Prodaja na debelo.

Anton Fon v Semeniški ulici ima prodajalnico vsakovrstnih klobukov in kap ter gostilnico. Toči vedno dobra in naravna vina.

Anton Koren trgovec v Gosposki ulici št. 4 prodaja razno lončarsko, porcelanasto in stekleno blago, reže in vklada šipe v okna, reže in napravlja okvirje za zrcala in podobe.

Peter Birsu gostilničar pri veliki cerkvi (Corte Caraveggia št. 4) priporoča slavni občinstvu izborna domača vina, vedno dobro sveže pivo, domačo kuhinjo; postrežba točna.

Ivan Pečenko veletržec z vinom na debelo v Vrtni ulici št. 8 (poleg ljudskega vrta na desno), prodaja nad 56 litrov po najnižjih cenah pristna bela in črna vina, in sicer: vipavska, furlanska. — Zagotavlja dobro, pristno blago, točno postrežbo in nizke cene.

Ant. Jeretič za veliko vojašnico v Gorici prodaja vse izdelke, ki spadajo v šolsko in pisarniško rabo kot: papir, peresa, svinčnike, knjižice, knjige za upisovanje itd. Pisanke in risanke iz dobrega papirja izdeluje v svoji delavnici, na kar slavno učiteljstvo še posebno opozarja.

Martin Poveraj civilni in vojaški krojač v Gorici, priporoča svojo veliko zalogo blaga kakor tudi gotovih oblek. Dalje: srajce, spodnje hlače zavratnice, civilne, vojaške in uradniške ovratnike, sablje z vso opravo zlate in srebne zvezde skratka: vse, kar je potrebno za gospodo vsakega stanu. Obleke po naročilih izdeluje točno in po nizki ceni.

I. Cej gostilničar v Židovski ulici št. 5 toči naravno brisko vino.

Karol Drašček pek Riva Corno št. 4. v Gorici. Podružnica za razprodajo kruha se nahaja v Semeniški ulici št. 2.

Franc Bensa v Ozki ulici št. 8 v Gorici prodaja vsakovrstno usnje, podplate, kopita, sploh vsa orodja in potrebšchine za čevljarje. Zagotavlja dobro blago po zmernih cenah; zato se sl. občinstvu priporoča za obilen obisk.

Žalostnih in potrlih src naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naša srčno ljubljena soproga, oziroma mati in tašča

Terezija Ostan

rojena Malnič

po dolgotrajni bolezni danes ob 7. uri zjutraj v 71. letu starosti mirno v Gospodu zaspala.

Zemski ostanki nepozabne in preljubljene pokojnice se položé v torek zjutraj ob 9. uri k večnemu počitku.

Na Srpenici, dne 3. svečana 1895.

Andr. Braz,
Anton Leskovic,
Andr. Berginc,
zetje.

Izidor Ostan,
soproga.

Marija Braz,
Agata Leskovic,
Arhangela Berginc,
hčere.